

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.726/2009/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a fellebbezési eljárásban Dr. ... pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve(címe alatti lakos) I. rendű és II.rendű felperes neveugyanottani lakos II. rendű felpereseknek, a Dr. Papp Tamás ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Zrínyi u. 3-5.) által képviselt I.rendű alperes neve(székhelyű) I. rendű, Dr. Gyökér János ügyvéd (4025 Debrecen, Hatvan u. 4. II/1.) által képviselt II.rendű alperes neveNyrt. (szám alatti székhelyű) II. rendű, a személyesen eljár III.rendű alperes neve(címe) III. rendű és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviselési Főosztálya (1363 Budapest, Pf. 24., ügyintéző: Dr. Könyves Béláné főosztályvezető) által képviselt **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság** (4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 2. szám alatti székhelyű) IV. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11. P. 20.506/2008/27. sorszámú ítélete ellen a felperesek által 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű alperesnek, alperesenként az általános forgalmi adót is magában foglaló 12.500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint perköltséget.

Kötelezi a felpereseket egyetemlegesen, hogy külön felhívásra térítsenek meg az államnak 120.000 (Egyszázhuszezer) forint fellebbezési illetéket.

A pártfogó ügyvéd díját a felperesek viselik.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Több **t-i** lakos 1987-ben - közelebről meg nem határozható időpontban - megállapodott abban, hogy szakcsoporti tagokként pecsenyecsirke tenyésztésbe fognak a ... Baromfifeldolgozó Vállalattal kötött mezőgazdasági termékértékesítési szerződések alapján. A közös tevékenységhez szükséges beruházások fedezésére 1987. április 27-én személyenként 200.000 Ft mezőgazdasági termelési kölcsönt vettek fel a II. rendű alperes **t-i** fiókjától. A közös tevékenységben résztvevők személyében 1987. év végén és 1988. első félévében több változás is történt. Az újonnan belépők átvállalták a távozók hitelét, illetve voltak, akik további új, ugyanilyen összegű kölcsönt vettek fel. A hitel átvállalásakor a pénzügyi intézet az újonnan belépőkkel 200.000 Ft-ra vonatkozó kölcsönigénylő lapot íratott alá. A felperesek 1988. késő tavaszán megállapodtak **TA** és nejével, hogy a helyükre lépve ők folytatják a pecsenye csirkenevelést, és a 2 x 200.000 Ft-os kölcsönüket átvállalják. (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11. P. 20.506/2008/3.)

A felperesek 1988. június 20-án egyetemleges adóstársakként kölcsönigénylő lapot írtak alá a II. rendű alperes **t-i** fiókja belső nyilvántartásában korábban 29.473 kölcsönszámon nyilvántartott és 30.211 kölcsönszámmra átvezetett, valamint a korábbi 29.342 kölcsönszámról 30.212 kölcsönszámmra átvezetett 200.000 - 200.000 Ft-ra vonatkozóan.

A 30.211-es kölcsönszámon nyilvántartott kölcsönszerződésben, mint egyetemleges adóstársak vállalták, hogy a 200.000 Ft-ot évi 12 % kamattal növelt összegben kéthavonta 9.000 Ft-os törlesztő részlettel 1993. márciusáig visszafizetik. A kölcsönszerződést készfizető kezeként **PF** és **SI** írták alá.

A 30.212-es kölcsönszámon nyilvántartott kölcsönszerződésben, mint egyetemleges adóstársak vállalták, hogy a 200.000 Ft-ot évi 15 %-os kamattal növelt összegben negyedévenként 29.400 Ft-os törlesztő részletekben 1990. április haváig visszafizetik. Ez utóbbi kölcsönszerződést készfizető kezeként **AG**, **VJ** és **BB** írták alá.

Mivel a felperesek a vállalt törlesztő részleteket nem fizették, a II. rendű alperes a 26/1985. (X. 25.) PM. számú rendelet alapján követelését mind a felperesi egyetemleges adóstársakkal, mind pedig a kezesekkel szemben közvetlen letiltás útján érvényesítette e rendeletnek az 52/1991. (X. 22.) AB határozattal 1992. június 30-i hatállyal történt megsemmisítéséig. Ezt követően önkéntes teljesítés hiányában mindkét szerződésből eredő követelésére a Nyíregyházi Városi Bírósághoz 1994. február 24. napján érkezett kérelmében fizetési meghagyás kibocsátását kérte az egyetemleges adóstárs felperesekkel és a szerződésben készfizető kezességet vállaló kötelezettekkel szemben.

A 30.212-es számon nyilvántartott kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetésére Pk. 52.117/1994/1. sorszám alatt kibocsátott fizetési meghagyás ellen a kötelezettek által a törvényes határidőn belül benyújtott ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a Nyíregyházi Városi Bíróság 1995. május 5. napján meghozott 37. P. 22.173/1994/21. sorszámú ítéletével kötelezte II. rendű felperes nevére I. rendű, **SA** II. rendű, **AG** III. rendű, **BB** IV. rendű és **VJ** V. rendű alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg egyetemlegesen a jelen per II. rendű alperesének 496.331 Ft tőkét és ennek 1992. december 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 21 %-os kamatát, valamint 29.780 Ft eljárási illetéket.

A jelen per felpereseinek fellebbezése alapján eljáró **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság**, itt IV. rendű alperes, 1996. március 28. napján meghozott 2. Pf. 20.044/1996/3. sorszámu jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet a jelen per felpereseit a pénzügyi intézet hozzájárulásával és közreműködésével a **TA** sal szóban megkötött tartozásátvállalás, mint a pénzügyi intézettel megkötött kölcsönszerződés mögöttes ügylete alapján marasztalta. Rögzítette, hogy a felperesek részére pénztátadás nem történt, a pénzügyi intézet a 200.000 Ft-ot már korábban **TA** kölcsönigénylése alapján átutalta, és nem ebben a perben, hanem külön eljárásban történhet annak eldöntése, hogy **TA**tól az átvállalásukkal azonos értéket megkapták-e.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megjegyezte, hogy a megállapított tényállás ellenére eljárása során több esetben ellentmondást tapasztalt, és megítélése szerint a pecsenyecsirke neveléssel, termeltetéssel kapcsolatos szerződés-csomagok és hitelkihelyezések mindenkit megnyugtató, széles körű vizsgálatára lenne szükség.

A 30.211-es számú mezőgazdasági hiteltartozást megjelölő fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem alapján Pk. 52.120/1994/1. sorszám alatt 210.929 Ft tartozásra kibocsátott fizetési meghagyás ellen a törvényes határidőn belül csak **PF** és **SI** kezesek éltek ellentmondással, az eljárás csak az ő vonatkozásukban alakult át perré. A felperesek elkészített ellentmondását a Nyíregyházi Városi Bíróság 1997. április 17. napján meghozott 13. P. 21.925/1996/24. sorszámu ítéletével perújítási kérelemként bírálta el, és a fizetési meghagyást hatályában fenntartotta, kötelezte a jelen per felpereseit egyetemlegesen 10.000 Ft perköltség megfizetésére.

A jelen felperesek fellebbezése alapján eljáró **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság**, IV. rendű alperes, 1997. szeptember 30. napján meghozott 2. Pf. 21.040/1997/5. sorszámu ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet a perben rendelkezésre állt bizonyítékok mérlegelése alapján a felperesek tagadásával szemben tényként állapította meg, hogy 2 x 200.000 Ft összegű mezőgazdasági kölcsön vonatkozásában a jelen per felperesei által a tartozásátvállalás a jelen per II. rendű alperesével, mint jogosulttal szemben érvényesen létrejött.

Tényként állapította meg továbbá, hogy a **TA** által 1987. április 27. napján felvett 29.473 számon nyilvántartott 200.000 Ft összegű kölcsön visszafizetésének a jelen per felperesei által történő átvállalása a jelen per II. rendű alperesénél a 30.211 kölcsönszáma, illetve hitelkartonra került átvezetésre.

A felperesek által átvállalt másik 200.000 Ft összegű, a korábbi jogerős ítélettel elbírált tartozás vonatkozásában megállapította, hogy annak korábbi adósa sem a felek perbeli nyilatkozatai, sem pedig általuk a bíróság rendelkezésére bocsátott okiratokból nem volt megállapítható. A jelen per II. rendű felperese által a P. 20.993/1991. számú peres eljárás során a 13. számú jegyzőkönyv, 13. oldal. harmadik bekezdésében és a perújítási eljárásban II. rendű alperes által a másik átvállalt kölcsöntartozás eredeti adósaként megnevezett **BJ** nak az 1987. április 27. napján nyújtott, 29.474 számon nyilvántartott és 30.210 kölcsönszáma átvezetett kölcsönét az 1988. június 20. napján kelt könyvelési bizonylat alapján **VJ** és neje vállalták át. Ezért az elsőfokú ítélet indokolásában rögzítettek szerint a bíróság a P. 20.993/1991 ügyirathoz csatolt, szintén 1988. június 20. napján kelt könyvelési bizonylat alapján csak azt tudta tényként megállapítani, hogy a jelen per felperesei által átvállalt másik 200.000 Ft összegű mezőgazdasági termelési kölcsön 29.342-es számon volt nyilvántartva, s az 30.212-es kölcsönszáma került átvezetésre.

A II. rendű alperes a fenti jogerős ítéleteken alapuló követeléseit az 1995. július 6-án kelt engedményezési szerződéssel 255.953 Ft, illetve 631.979 Ft összegben az ... Befektetési, Ingatlanforgalmazási és Vagyonkezelő Rt-re, amely azt az 1998. február 2-án kelt engedményezési szerződéssel az ... Ingatlan-vagyonkezelő Kft-re, aki azt az 1999. január 4-én kelt engedményezési szerződéssel az I. rendű alperesre engedményezte.

Az I. rendű alperes a 30.212-es számú mezőgazdasági kölcsönszerződésből eredő, reá engedményezett 631.979 Ft és járulékai követelést ismételtén bíróság előtt érvényesítette II.rendű felperes neveés társai ellen, amely pert a Nyíregyházi Városi Bíróság 37. P. 22.066/2004/5. számú, 2004. október 7. napján meghozott végzésével a keresettől elállás folytán megszüntette.

A Nyíregyházi Városi Bíróság 2005. augusztus 5. napján a felperesekkel szemben végrehajtást rendelt el az I. rendű alperes végrehajtást kérő kérelmével egyezően a jogerősen megítélt 496.331 Ft és járulékai, valamint az illeték behajtása iránt. A végrehajtási lap a kérelemmel egyezően a végrehajtandó határozat számát és a kamat mértékét tévesen tartalmazta, ezért 2006. február 23. napján jogerős végzésével a kiállított végrehajtási lapokat kijavította, és a kérelemtől eltérően akként állította ki, hogy a végrehajtási lapokon a helyes ítéletszámot és az ítéletbe foglalt kamat mértéket jelölte meg.

Az I. rendű felperessel szemben 490/2005., a II. rendű felperessel szemben 485/2005. számon megindított végrehajtási eljárásokban a III. rendű alperes járt el.

A felperesek a végrehajtás elrendelésével szemben elévülési kifogással éltek, amit a végrehajtást kérő elismert, ezért a Nyíregyházi Városi Bíróság 2006. május 12. napján meghozott, június 7-én jogerős végzésével a felperesek ellen folyamatban lévő végrehajtásokat megszüntette. Ezt követően a III. rendű alperes a kiadott munkabérletiltást feloldotta, a felperesi ingatlanra bejegyzett végrehajtási jogot törölte.

Az I. rendű felperes a saját, illetve családtagjai sérelmére elkövetett csalás és magánokirat hamisítás miatt feljelentéssel élt, melyben előadta, hogy ő és édesapja, idős **VJ** 1988. évben tartozásátvállaló nyilatkozatot és kezességvállaló nyilatkozatot írtak alá, melyekben **TA** és **NJ** adósoknak a **T-i** ... Fiókkal szemben fennálló 200.000-200.000 Ft összegű tartozását vállalták át. A feljelentés szerint a nyilatkozatok aláírásakor őt és édesapját megtévesztették és velük olyan iratokat is aláírtak, amelyeket később másik személyek hitelfelvételéhez használtak fel fedezetként. A tudtuk nélkül készült iratokkal történt hitelfelvetelek során visszafizetés nem történt és a tartozásokat a feljelentőtől és édesapjától 1990. novemberétől több részletben levonták.

A Nyíregyházi Városi Ügyészség 1996. szeptember 30. napján kelt B. 1002/1996. számú határozatával a nyomozást megtagadta. A határozat indokolásában megjelölt, beszerzett polgári peres iratokban fellelhető tanúvallomások és nyilatkozatok alapján megállapította, hogy a kezességvállaló nyilatkozatok és más kölcsönigényléshez szükséges nyomtatványok aláírására 1988. júniusában a ... Gyárban került sor. Ennek során az aláírásnak helyt adó irodában többen tartózkodtak olyan személyek, akik valamilyen hitelkérelemmel, kezességvállalással kapcsolatos iratot írtak alá. A nagyszámú jelenlévővel az ügyintézők

nem egyenként írást alá a nyilatkozatokat, hanem összevisszaságban. Ennek során megtörténhetett az, hogy egyes nyilatkozatokat más írt alá.

A felperesek többször módosított keresetükben az I. és II. rendű alperest egyetemlegesen 1.000.000 Ft, a III. rendű alperest 500.000 Ft és a IV. rendű alperest szintén 500.000 Ft vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni. (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11. P. 20.506/2008/14. és 26. sorszámú jegyzőkönyv.)

Keresetükben előadták, hogy a hitel átvállalásakor az ... **T-i** Fiókja őket szándékosan megtévesztette, amely miatt büntetőfeljelentéssel is éltek, de a nyomozást felső utasításra megtagadták. Szándékuk szerint **TA** 2 x 200.000 Ft-os hiteltartozását kívánták átvállalni, amit az ... **T-i** Fiókja a ... Vállalattal kötött keret-megállapodás alapján utalt ki nevezett részére, és miután a ... vele a mezőgazdasági termékértékesítési szerződést felbontotta, helyette szakcsoporthagként 1 évig ők folytatták a csirkenevelést embertelen körülmények között. A szerződés szerint a ... a három havonkénti csirke leadások utáni járandóságukat az ... **T-i** Fiókjába utalta át, amely levonta a negyedévenként esedékes 29.400 Ft-ot és a hasznát részükre kellett volna kiutalnia, amire azonban egyszer sem került sor. Ehelyett a pénzügyintézet 1990. október 1-től a munkabérükre már közvetlen letiltást vezetett jogtalanul, amit igazol az is, hogy a Nyíregyházi Városi Bíróság 2005. május 28. napján jogerős Pk. 50.453/2005/6. és Pk. 50.454/2005. számú fizetési meghagyásokkal az I. rendű alperest jogtalanul levont 80.661 Ft + 77.280 Ft követelés visszafizetésére kötelezte.

Az 1988. június 20-án általuk aláírt kölcsönigénylő lapok szándékukkal szemben nem **TA** hitelére vonatkoztak, erre bizonyíték, hogy **TA** tanúkenti meghallgatásakor a 30. P. 22.173/1994. számú perben vallotta, hogy a 30.211 és 30.212-es számú hitelek nem ő igényelte, a szakcsoporthagból kilépésekor neki hátralékos tartozása nem volt, a hiteleit az ...-nek egyösszegben visszafizette. A volt munkáltatójuk bérszámfejtőjétől tudták meg, hogy a rajtuk követelt 30.211 és 30.212-es hitel eredeti adósai **SS** és neje voltak, amit a keresethez mellékelte munkáltatói igazolás is bizonyít. Velük pedig tartozásátvállalásban nem állapodtak meg, az ő hitelüknek - melynek összegére már nem emlékeznek - csak a kezesei voltak. Az I. rendű alperes jogi képviselője is elismerte a 2006. január 30-án tartott szóbeli egyeztetésen és a keresethez mellékelte ugyanakkor kelt levelében, hogy a perújítási eljárás tárgyát képező 210.979 Ft hitel eredeti adósai **SS** és neje voltak, melynek ők a kezesei és nem az adósai voltak. Elismerte azt is, hogy nem 2 x 200.000 Ft tartozásuk állt fenn, hanem ennek sokszorosa, és velük tartozatlanul fizettetik meg azt az összeget, amit a pénzügyintézet az eredeti adósokon is behajtatott.

Az, hogy a 30.212-es számú hitelnek nem ők az adósai, bizonyítja az is, hogy az I. rendű alperes által e kölcsönszerződésre alapítottnak 631.979 Ft iránt ellenük kezdeményezett újabb peres eljárást a bíróság megszüntette. A perújítási eljárásban pedig a bíróság ítéletében megállapította, hogy e kölcsön eredeti adósa nem ismert, és ismeretlen adóssal nyilvánvalóan nem köthettek tartozásátvállalást.

Az I. és II. rendű alperesek magatartásának jogellenességét abban jelölték meg, hogy a hitelek átvállalásának adminisztrálásakor nem jártak el kellő gondossággal, az általuk követelt hitelek ők nem vették fel és nem is vállalták át. Ennek ellenére a munkabérükre közvetlen letiltást bocsátottak ki, illetve 17 éven át kényszerítették őket bírósági eljárások sorozatára, amelyeknek ugyan mindegyikét elvesztették, de a peresztességük is jogellenes.

A III. rendű alperes magatartásának jogellenességét abban jelölték meg, hogy noha tudott a 496.331 Ft és járulékai behajtására irányuló végrehajtási cselekmények foganatosításakor a végrehajtási jog elévüléséről, ennek ellenére azt figyelmen kívül hagyva eljárta az ügyben.

A IV. rendű alperes vizsgálat nélkül, lelkiismeretlenül járt el a fellebbezéseik elbírálásakor, meggyőződés nélkül, megalapozatlanul hozta meg a tényállásban írt, őket ugyancsak jogellenesen és megalapozatlanul marasztaló elsőfokú ítéleteket.

A perújítási ügyben a bíróság eljárásának jogellenessége abban áll, hogy az I. rendű alperes 2006. január 30-i elismerése szerinti tényállást, nevezetesen, hogy a per tárgyát képező követelés eredeti adósai **SS** és neje voltak, s hogy ők a követelésnek csak kezesei, nem tárta fel.

A 30.212-es kölcsönben marasztaló ítélet megalapozatlansága magából az elsőfokú ítélet indokolásából is kitűnik, amikor is a bíróság is megállapította a tényállás ellentmondásosságát, maga is teljes körű kivizsgálást tartott volna szükségesnek, ennek ellenére azt nem folytatta le, és úgy hozta meg marasztaló ítéletét, amit a másodfokú bíróság minden vizsgálat nélkül hagyott helyben. Az e szerződés alapján marasztaló ítélet megalapozatlanságát igazolja a perújítási eljárásban hozott ítélet azon megállapítása is, hogy ezen kölcsön eredeti adósa nem ismert.

A IV. rendű alperes jogellenesen járt el a 30.212-es kölcsönben marasztaló ítélet végrehajtásának elrendelésekor is azzal, hogy a követelés elévülését figyelmen kívül hagyva rendelte el a végrehajtást.

A kereset összecszerűségére előadták, hogy az I. és II. rendű alperesek jogtalanul jutottak hozzá a tőlük letiltás és végrehajtás útján behajtott követelés összeghez. Hivatkoztak továbbá arra, hogy 1996-ban 610.000 Ft-ért vásárolhatták volna meg a bérlakásukat. A jogerős marasztaló ítéletek alapján a fizetésükre vezetett letiltások miatt azonban pénzügyi hitelhez nem juthattak, és később már csak 4.760.000 Ft-ért vásárolhatták volna meg az ingatlant, továbbá, hogy az ő anyagi helyzetük ellehetetlenülése miatt a lányuk diákhitelét felmondták, és emiatt neki 600.000 Ft-ot meghaladó tartozása keletkezett.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. A II. rendű alperes elévülési kifogással élt, mivel 1995. június 30-án történt engedményezéstől kezdve a felperesekkel kölcsönjogviszonyban nem áll.

A további alperesek a magatartásuk jogellenességének hiányára hivatkoztak, illetve a IV. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a felperesek a jogerős ítéletek tartalmát vitatják, ami kártérítési perben nem bírálható felül.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, kötelezte a felpereseket együttesen az I. és II. rendű alperesek javára alperesenként az általános forgalmi adót is magában foglaló 25.000 Ft, a IV. rendű alperes javára együttesen 20.000 Ft és az elsőfokú eljárásban előterjesztett legmagasabb 3.710.000 Ft-os kereseti összeg alapján 222.600 Ft kereseti illeték megtérítésére az állam javára.

Ítéletének indokolásában - a történeti tényállás megállapítását mellőzve - pusztán az engedményezési szerződések tényét és időpontját, valamint a felpereseket marasztaló határozatok számát és a marasztalások összecszerűségét, valamint a végrehajtási eljárás elrendelésének és megszüntetésének tényét, továbbá a módosított kereset összecszerűségét - a kereset indokainak rögzítése nélkül - és az alperesek ellenkérelmét rögzítette.

Megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesekkel szemben a Ptk. 339. §-a, a III. és IV. rendű alperesekkel szemben a Ptk. 349. §-ának (3) bekezdése alapján érvényesíthettek a felperesek kárigényt, és valamennyi alperessel szembeni eredményes igényérvényesítéshez azt kellett bizonyítaniuk, hogy az alperesek jogellenes magatartásukkal, mulasztásukkal okozati összefüggésben nekik kárt okoztak, és kárukat az elévülési határidőn belül érvényesítették.

A II. rendű alperessel szemben a keresetet elévülés miatt, a további alperesekkel szemben jogellenesség hiányában utasította el. Megállapította, hogy a pénzügyi jogerős bírósági ítéletekből kitűnően kölcsönszerződésen alapuló megalapozott igényüket érvényesítették, illetve az I. rendű alperes érvényes engedményezési szerződés alapján lépett fel a felperesekkel szemben és a pusztán igényérvényesítés jogellenesnek nem minősíthető. A III. rendű alperes jogerős bírósági határozat alapján elrendelt végrehajtási eljárásban fogantatosította és jogszerűen a végrehajtási cselekményeket, melyeket a végrehajtás megszüntetésekor beszüntetett, ezért magatartása nem volt jogellenes.

A IV. rendű alperes magatartása jogellenességének hiányát azzal indokolta, hogy a felperesek az őket marasztaló ítéletek megalapozottságát vitatják, és kártérítési perben az alapul szolgáló bírósági határozatok felülvizsgálatára nem kerülhet sor.

Utalt továbbá valamennyi alperes tekintetében arra, hogy a felperesek módosított keresetükben vagyoni kárként érvényesítették igényüket, s ennek összecszerűségét semmivel nem bizonyították.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és az alpereseknek a módosított keresetben marasztalása iránt a kereseti kérelmükben előadottakat fenntartva a felperesek éltek fellebbezéssel. Kiemelték, hogy az I. rendű alperes magatartásának jogtalanságát bizonyítja a 37. P. 22.066/2004/5. sorszámú permegszüntető végzés, s a végrehajtási eljárások jogtalanságát a Nyíregyházi Városi Bíróság 2006. május 19-én kelt, a végrehajtási eljárásokat megszüntető végzése. Álláspontjuk szerint a követelésük összecszerűségét bizonyították, a peres iratokhoz csatolták a jogtalanul letiltott összegekre vonatkozó elszámolást. A bírósági ítéletek megalapozatlanságának bizonyítékeként hivatkoztak a Nyíregyházi Városi Bíróság 37. P. 22.173/1994/21. sorszámú ítélete 4. oldal hetedik bekezdésére, amely szerint a peresített követelés széles körű kivizsgálására lett volna szükség. Fellebbezésükben a kártérítésük jogcímét nem vagyoni kártérítésben jelölték meg, és kérték az alperesek perköltségben marasztalását is.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes fellebbezési eljárási költségben marasztalására irányult.

Az ítélet a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta.

Az ítélet indokolása az ítélet érdemi részének a rendelkező részt követő második összetevője, melyre vonatkozóan a Pp. 221. §-ának (1) és (3) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket, mely utóbbi az egyszerűsített indokolást is megengedi.

E törvényi szabályok alapján az indokolásnak tartalmaznia kell a ténybeli indokokat, azaz annak összefoglalását, hogy a bíróság milyen alapon, milyen tényeket és miért állapított meg, a pertörténetet, azaz a per legfontosabb mozzanatainak összefoglalását és a jogi indokolást, azaz a tényálláson alapuló döntések jogi okfejtését. Az ítélet indokolása az ítélet rendkívül fontos része, mert ezen múlik az ítélet meggyőző ereje, amely megalapozza a rendelkező részt. Az ítélet megalapozottságát az ítélet indokolása a való tényállás megállapításával és a vonatkozó anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával biztosítja. A bíróságnak a határozatát mindig a szükséges mértékben kell megindokolnia, mely szükségesség körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Miután a Pp. 215. §-a alapján a bíróságnak a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között kell döntenie, az ítéletállás álláspontja szerint az ítéleti tényállásnak mind a történeti tényállást, mind a pertörténetet - még egyszerűsített tényállás esetében is - olyan részletességgel kell tartalmaznia, amelyből kitűnnek a felek által lényegesnek ítélt tények, azok alapos vagy alaptalan volta, mert az indokolás csak akkor lehet alkalmas a fél meggyőzésére, ha a ténybeli és jogi indokok magyarázattal szolgálnak arra, hogy a keresetben hivatkozott tények miért csak az adott döntés meghozatalát alapozhatták meg.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerkezeti felépítésében megfelel ugyan a törvényi előírásnak, tartalmában azonban annyira egyszerűsített, hogy a keresetben előadott tényeket egyáltalán nem tartalmazza, az ahhoz kapcsolódóan megállapítható történeti tényállást pedig olymértékben mellőzi, az eljárásban jogi képviselő nélkül eljáró felek felvetéseire olyan lakonikus magyarázattal szolgál, ami csorbitja az elsőfokú ítélet meggyőző erejét. Tekintettel azonban arra, hogy az ítélet indokolásának ezen hiányosságai a keresetet elutasító döntés érdemi helyességére nem hatottak ki, az ítéletállás a ténybeli indokolás és a pertörténet fentiek szerinti kiegészítése mellett az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben felülbírálnak találta, és a keresetet elutasító rendelkezést az alábbi indokok alapján törvényesnek és megalapozottnak találta:

Az elsőfokú ítélet a II. rendű alperessel szemben a felperesek követelésének elévülését - indokaira is kiterjedően - megalapozottan állapította meg.

A Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése alapján azonban az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép, és a (3) bekezdés szerint a kötelezett az engedményessel szemben érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyek az engedményezővel szemben az értékesítéskor már fennállt jogalapon keletkeztek.

E jogszabályi rendelkezésnél fogva a felperesek az I. rendű alperessel szemben, mint engedményessel is hivatkozhatnak mindazokra a kifogásokra, amelyekre engedményezés hiányában a II. rendű alperessel szemben is hivatkozhattak volna. Így például, hogy a szerződés, amelyből az engedményezett követelés keletkezett, érvénytelen vagy valamely más okból a pénzügyi követelése velük szemben érvényesen nem jött létre. A felperesek éppen ezt tették, amikor vitatták, hogy a 30.211 és a 31.212-es kölcsönszámon nyilvántartott kölcsönszerződéseknek egyetemleges adóstársi minőségben ők lennének a

kötelezettjei, vitatták, hogy e kölcsönök megfizetésére tartozásátvállalásuk lenne, és állították, hogy legfeljebb kezesi lehetnének e követeléseknek. Ilyen kifogásokkal azonban megalapozottan azért nem élhettek, mert a tényállásban ismertetett jogerős ítéletek már elbírálták, hogy a felperesek és **TA** között két db, egyenként 200.000 Ft-ra szóló érvényes tartozásátvállalás jött létre a pénzügyi intézet hozzájárulásával a 30.211 és 30.212-es számon nyilvántartott kölcsönökre, ezért mindkét vitatott tartozást a jogerős ítéletekben meghatározott összegszerűségben egyetemleges adóstársakként ők tartoznak megfizetni. A jogerős ítéletek ugyan a felperesek és a II. rendű alperes viszonylatában születtek, de az engedményezési szerződésekkel az I. rendű alperes a II. rendű alperes jogutódja, ennél fogva a Pp. 229. §-ának (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletekkel az anyagi jogerő a felperesek és az I. rendű alperes között is beállt. Ez pedig kizárja, hogy a felperesek a jogerős ítéletekkel már megítélt tartozásuk fennálltát, jogcímét és összegét akár az I., akár a II. rendű alperessel szemben vitássá tehessek. Éppen ugyanezen törvényhely alapján már beállt anyagi jogerő miatt kellett az I. rendű alperesnek a 30.212-es számú kölcsönre alapítottan 631.979 Ft és járulékai iránt kezdeményezett eljárásban a keresetétől elállnia. A bíróságnak elállás hiányában is a per megszüntetéséről kellett volna határoznia a Pp. 130. §-ának (1) bekezdés b) pontja és 157. §-ának a) pontja alapján. Ennél fogva a fellebbezésben is hivatkozott permegszüntető végzésnek a felperesek tartozása jogszerűségének megítélésére semmilyen kihatása nincs. A végzés az I. rendű alperes téves perindításának bizonyítéka csupán, amely miatt a felpereseket kár nem érte, ilyenre maguk sem hivatkoztak.

Az anyagi jogerő miatt az I. rendű alperes kártérítési felelőssége szempontjából nincs jelentősége a kölcsönigénylő lapok 1988. június 20-án történt aláírásának a nyomozást megszüntető határozat indoklásában rögzített körülményeinek, így annak sem, hogy a II. rendű alperes az aláírások lebonyolításakor kellő gondosságot tanúsított-e vagy sem.

A jogerős bírósági határozatok végrehajtásáról - önkéntes teljesítés hiányában - az 1994. évi LIII. törvény (Vht.) szabályainak betartásával bírósági végrehajtás útján kell gondoskodni.

A bíróság a végrehajtást kérő kérelmére köteles a végrehajtást elrendelni, ha annak a Vht. 13. § (1) bekezdésében írt feltételei adottak, azaz a határozat marasztalást tartalmaz, jogerős és a teljesítési határidő letelt. A végrehajtó pedig a végrehajtás elrendelése esetében köteles a Vht-ban szabályozottak szerint a végrehajtást foganatosítani, a követelés behajtásához szükséges, a törvényben előírt végrehajtási cselekményeket megtenni.

A Vht. 57. §-ának (1) bekezdése alapján a végrehajtási jog a végrehajtandó követeléssel együtt évül el.

A (2) bekezdés szerint a végrehajtási jog elévülését általában kérelemre kell figyelembe venni, hivatalból akkor vehető figyelembe, ha az alapjául szolgáló követelés elévülését is hivatalból kell figyelembe venni.

A (3) bekezdés értelmében ha a végrehajtási jog elévülését a (2) bekezdés szerint figyelembe kell venni, a végrehajtási jog elévülési határidejének letelte után előterjesztett kérelemre nem lehet végrehajtást elrendelni, és a már elrendelt végrehajtást nem lehet folytatni.

A végrehajtási eljárás tárgya polgári jogi jogviszonyból eredő követelés volt, ezért az elévülés figyelembe vételét is a Ptk. szabályai határozzák meg.

A Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése szerint az elévült követelés bírósági úton nem érvényesíthető.

A Ptk. 204. §-ának (2) bekezdése értelmében azt, hogy a követelés bírósági úton nem érvényesíthető, hivatalból kell figyelembe venni. Ezt a rendelkezést - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az elévült követelésekre nem lehet alkalmazni.

A fenti törvényi szabályozás együttes értelme szerint a perbeli esetben a végrehajtási jog elévülését sem a végrehajtás elrendelésekor, sem az elrendelt végrehajtás alapján a végrehajtási cselekmények foganatosításakor a bíróság, illetőleg a III. rendű alperes hivatalból figyelembe nem vehette, a végrehajtás elrendelése és a III. rendű alperes végrehajtási cselekményei az elévülés okából nem voltak jogellenesek.

Amikor pedig a felperesek a végrehajtási kifogásukat előterjesztették, és a végrehajtást kérő azt elismerte, a bíróság a végrehajtást peren kívül megszüntette, s erről értesülve a III. rendű alperes a már elrendelt végrehajtási cselekményeket feloldotta, a további végrehajtást mellőzte.

Az elévüléssel a követelés jogalapja nem szűnt meg, a végrehajtás megszüntetéséig behajtott követelés a felperesek oldalán tartozatlan fizetésnek, így kárnak sem minősül.

Bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére akkor kerülhet sor, ha a kártérítés különös (Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése) és általános (Ptk. 339. § (1) bekezdés) feltételei fennállnak. Az általános feltételek közül az eljáró bíróság (Ptk. 348. § (1) bekezdés) jogellenes magatartását, a kárt és a kárt okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítania. Helyes az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy a kártérítési per bírósága az alapügyet nem tárgyalhatja újra, az alapügyben hozott határozatok megalapozottságát és törvényességét nem bírálhatja felül, a kártérítési per nem egy rendkívüli jogorvoslati lehetőség. A jogalkalmazó szerv, így a bíróság kártérítési felelősségét is csak kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozhatja meg, ami csak egyértelmű, jogértelmezést nem igénylő jogszabályi rendelkezés téves alkalmazása, vagy a tényállásnak a perbeli adatok kirívóan megalapozatlan, azaz iratellenes mérlegelése esetében állapítható meg. A felperesek keresetükben és fellebbezésükben ilyen jogellenességet megalapozó jogalkalmazási hibára nem hivatkoztak, keresetükben a tényállásban ismertetett perekben a bíróság rendelkezésére állt bizonyítékoknak és a felek nyilatkozatainak az általuk kifogásolt ítéleti tényállások megállapításához vezető mérlegelését támadták csupán, ami lényegében az általuk megalapozottságában vitatott ítéletek törvényességi felülvizsgálatára irányuló igény, ami nem a kártérítési perben eljáró bíróság hatásköre.

Az érdemi döntés meghozatalakor a bíróságnak a tényállást a rendelkezésére álló peradatoknak a Pp. 206. §-a (1) bekezdésén alapuló mérlegelése eredményeként kell megállapítani, és a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése alapján ítélete indokolásában röviden meg kell említenie a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket és utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amely miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Mindkét kölcsönügyletben hozott ítélet indokolása e jogszabályi követelményeken alapszik, így a bíróság azon megállapítása is, hogy a 30.212-es kölcsön eredeti adósát a per adatai alapján megállapítani nem tudta, s hogy a bíróság maga is észlelte a bizonyítási eljárásban feltárt adatok ellentmondásosságát. A bíróság mérlegelése éppen abban állt, hogy ezen ellentmondásos peradatok egybevetése alapján kellett az ítéletét meghoznia és alapul szolgáló tényállást megállapítania. Mindkét ügyben a mérlegelésük fő szempontjaként II.rendű felperes neve, jelenleg II. rendű felperes azon, korábbi perben tett személyes nyilatkozatát tekintették, hogy 2 x 200.000 Ft-os mezőgazdasági hitelt vállaltak át, és e mérlegelési szempont megalapozottságát a felperesek a jelen keresetükben is megerősítették. A tényállásban írtak szerint az ítélet indokolásában a bíróság azon megjegyzése, hogy a legmegnyugtatóbb a hitelállomány teljes körű, mindenre kiterjedő felülvizsgálata lenne, nem jelenti azt, hogy a bíróságot kirívóan súlyos mulasztás terhelné a tényállás feltárása és a bizonyítékok mérlegelése során. A pénzügyintézetnek a felperesekkel szembeni követelése elbírálásakor ugyanis a bíróságnak nem képezte feladatát a ... keretbiztosítási szerződése alapján az egyes szakcsoport tagoknak folyósított teljes hitelállomány felgöngyölítése, ennek a Pp. 215. §-a eljárásjogi akadályát is képezte, a bíróság csak a rendelkezésére álló, a perben a polgári perrendtartás szabályai szerint lefolytatható bizonyítási eljárás adatai alapján határozhatott, mely kötelezettségét jogellenesen nem sértette meg.

A nyomozást megtagadó határozat indokolása is rögzítette, hogy 1988. június 20-án a hiteligénylő lapok aláírásakor igen nagy volt az összevisszaság abban a helyiségben, ahol az események zajlottak, mi önmagában nem zárja ki, hogy a felperesek részéről megtörtént e perbeli elismerésük szerint is a 2 x 200.000 Ft mezőgazdasági hitel átvállalása. A perújítási eljárásban hozott elsőfokú ítélet okirati bizonyítékok alapján azonosította be a felperesek aláírásával ellátott kölcsönigénylő lapok hitelszámát, az aláírásuk valóságát a felperesek sem vonták kétségbe, és a kötelezett minőségük megállapítása is okirati bizonyítékokon alapszik. Különböző alkalmakkor maguk a felperesek is eltérően nevezték meg az általuk átvállalt hitelek eredeti adósait, **TA** mellett elhangzott **BJ**, illetve a büntetőfeljelentésben **NJ** neve is, de abban következetesek voltak, hogy 2 x 200.000 Ft-ot vállaltak át, és a szakcsoportban a csirkenevelésbe **TA** helyén, a vele kötött termékértékesítési szerződés felbontását követően kapcsolódtak be.

Mindkét, a felpereseket jogerősen marasztaló ítélet tényállása tehát az eljáró bíróságok rendelkezésére állt peradatokon nyugodott, s hogy a perekben ennek ellentmondó adatok is rendelkezésre álltak, nem alapozza meg annak megállapíthatóságát, hogy a bíróság kirívóan súlyos jogsértést követett volna el a tényállás megállapításakor a rendelkezésre álló adatok mérlegelésekor.

Az ügy bonyolultságát jelzi, hogy maguk a felperesek sem tudták számon tartani, hogy milyen minőségben és milyen ügyletekben kerültek a II. rendű alperessel jogviszonyba, és pusztán az az érzetük, hogy 1 éves kemény munka ellenére bevételük nem volt, ellenkezőleg, érzetük szerint a jogosnál több a tartozásuk, kártérítés alapjaként nem szolgálhat.

Az ítélet táblája a jelen kereset elbírálásához szorosan nem kapcsolódóan csupán megjegyzésként tér ki arra, hogy a jelen perbeli adatok alapján is megállapíthatóan **SS** és neje hitelszáma a keresethez mellékelte, a felperesek által lényeges bizonyítéknak tekintett munkáltatói igazoláson olvasható rávezetés szerint 337.522/29.869-29.870 volt, s a

felperesek e hitelnek voltak a kezesei, és e hitelszámok egyértelműen nem azonosak a felperesek aláírását tartalmazó, a perújítási eljárásban hozott elsőfokú ítéletben okirati bizonyítékok alapján megállapított, felperesek által átvállalt hitelszámokkal. Megállapítható volt továbbá a jelen perben az is, hogy az I. rendű felperes és családja több hitelnek is kezes volt. Így például a **SS** 30.182 számú hitelének, amit a II. rendű alperes **T-i ...** Fiókjánál vettek fel újrakezdési hitelként, sertéshízalásra, mely hitelügylet célja és a tevékenység sem azonos a kártérítési igény alapjául megjelölt hitelügyletekével.

A felperesek az utolsó keresetmódosításukban, bírói kioktatást követően követelésük jogcímét kizárólag vagyoni kárként jelölték meg, jóllehet korábban nem vagyoni kárigénnyel is éltek. A fellebbezésükben visszatértek a nem vagyoni kárigényhez is, ami a Pp. 247. §-a (1) bekezdésében tiltott keresetmódosítás, ezért az ítéltábla a nem vagyoni kárigénnyel nem határozott.

Az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felperesek a vagyoni kárjuk bekövetkeztét és annak összegszerűségét sem bizonyították. A **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság** 1. P. 21.613/2007/5. számú végzésében a felpereseket tájékoztatta arról, hogy a kár tényét, összegszerűségét és az okozati összefüggést nekik kell bizonyítaniuk, a kár tényére és összegszerűségére azonban perrendszerűen bizonyítható tényállást sem terjesztettek elő és bizonyítást nem ajánlottak fel.

A kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, ezért azt az ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperesek kötelesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban jogi képviselővel eljáró I. és II. rendű alperesek javára fellebbezési eljárási költséget fizetni, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján a 4/A §-ára is figyelemmel az elsőfokú perköltség 50 %-ában határozta meg. A III. és IV. rendű alpereseknek a fellebbezési eljárásban költsége nem merült fel, ezért javukra költségviselésről rendelkezni nem kellett.

A felperesek kötelesek a per tárgyi illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 46. §-ának (1) bekezdése szerint megállapított összegben az államnak utólag megtéríteni a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján.

A felperesi pártfogó ügyvéd díjának viseléséről a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése alapján határozott, kizárólag a perbeli perköltségviselés (Pp. 78. § (1) bekezdés) szabályai alapján, a tényleges viselésről a jogi segítségnyújtó szolgálat dönt külön határozattal. (2003. évi LXXX. törvény.)

D e b r e c e n, 2010. január hó 26.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő